

Singapore laat zien dat ook met intelligent beleid, apps en inspectieteams het virus niet een-twee-drie te verslaan is

Jeroen Visser

de Volkskrant, 8 April 2020

'Stil', zo beschrijft onderzoeker Gillian Koh haar buurt in Singapore als ze uit het raam kijkt. 'De supermarkten zijn nog open dus je ziet nog wel wat mensen op straat, maar het is een kalme bedoeling.'

Na tweeënhalve maand strijd tegen het coronavirus moeten ook de zes miljoen inwoners van Singapore eraan geloven: vergaande maatregelen die het maatschappelijk leven stilleggen. Dinsdag sloten de meeste kantoren hun deuren, een dag later volgden de scholen. 'Maar het is géén lockdown', benadrukt Koh, die vicedirecteur is bij het instituut voor Beleidsstudies, over de telefoon. Bedrijven in bepaalde sectoren – ict, energie en de farmaceutische industrie – mogen hun kantoren en fabrieken openhouden en de lessen gaan woensdag gewoon door, maar dan online.

Toch is het opvallend dat juist Singapore zulke beperkingen invoert. Het land werd de afgelopen weken geroemd om zijn aanpak tegen de coronacrisis. De stadstaat was er niet alleen vroeg bij met een verbod op groepsbijeenkomsten en het advies afstand te bewaren, maar het bestuur bleek ook zeer bekwaam in het testen en traceren van mogelijke besmettingsgevallen, waardoor een snelle verspreiding van het virus werd voorkomen. En daarmee ook een lockdown – een potentiële ramp voor havenstad en financiële hub Singapore.

Patiënten met app traceren

De stadstaat onderscheidde zich met name door het traceren van de contacten van coronapatiënten. Inspectieteams pluizen – net als in Zuid-Korea en Hongkong – nauwkeurig de gangen van besmette personen na. En sinds kort is er ook een app, TraceTogether, waarmee burgers de inspectie een handje kunnen helpen. De app gebruikt bluetooth om andere gebruikers in de directe omgeving te identificeren. Als later blijkt dat een gebruiker het virus blijkt te hebben, kunnen de inspecteurs zien wie in de buurt is geweest.

De makers hebben naar eigen zeggen privacybezwaren ondervangen, doordat de app geen locatiegegevens van andere toestellen herkent, maar slechts het telefoonnummer en type telefoon. 'We hebben goed gekeken naar onder meer Zuid-Korea, waar de overheid informatie over patiënten toegankelijk maakt voor iedereen. Dat is vrij beangstigend', aldus Koh.

TraceTogether – 'Samen speuren' - is daarom een van de apps waar Den Haag met interesse naar kijkt. 'In die landen waar het gebruikt wordt, zie je dat mensen blij zijn dat ze weten dat ze met een patiënt in contact zijn geweest', zei corona-gezant Feike Sijbesma, die Singapore als voorbeeld noemde.

Saillant dus dat Singapore nog op dezelfde dag het voorbeeld van Nederland volgde en de samenleving stillegde, om een opleving van het virus de kop in te drukken. Premier Lee Hsien sprak woensdag van een 'moeilijk gevecht'.

Problemen

Werkt het testen en traceren dan niet voldoende? Het probleem van Singapore is dat er in de afgelopen weken veel besmette burgers terugkeerden uit Europa en de Verenigde Staten. Alle binnenkomende passagiers worden inmiddels meteen afgevoerd naar een resort waar ze veertien dagen in quarantaine gaan, maar medio maart gold die regel nog niet. 'Reizigers werden toen gevraagd naar huis te gaan en daar twee weken te blijven, maar niet iedereen heeft dat gedaan', aldus Koh. Dat heeft voor veel nieuwe gevallen gezorgd.

Toch verklaart dat niet alle problemen. Zo is er momenteel sprake van een besmettingsgolf onder arbeidsmigranten, veelal Bengalen die in de bouw werken. Twintigduizend van hen zitten nu gedwongen in quarantaine in slaapzalen. De angst is dat het aantal besmettingen daar snel zal toenemen.

Daarnaast zitten de inspecteurs momenteel in hun maag met maar liefst honderd gevallen waarvan ze de besmettingsbron niet hebben kunnen ontdekken. 'Dat is pijnlijk voor een stad die zichzelf 'de gouden standaard' voor contactonderzoek heeft aangemeten', aldus Koh.

Het is ook pijnlijk voor de makers van de TraceTogether. Ondanks dat een miljoen inwoners, oftewel een op de zes inwoners van Singapore, de app heeft gedownload, is het virus nog niet teruggedrongen. Volgens minister van Nationale Ontwikkeling, Lawrence Wong, komt dat omdat een gemeenschappelijke tracking-app pas effectief is als genoeg mensen meedoen. 'We hebben minimaal iets van driekwart van de bevolking nodig, maar eigenlijk iedereen', zei Wong tegen de krant The Straits Times. Een ander probleem is dat veel gebruikers hun bluetooth-functie niet aanzetten.

Het laat zien dat ook met intelligent beleid, apps en inspectieteams het virus niet een-twee-drie te verslaan is. We hebben zo ongeveer alles gedaan om de verspreiding tegen te gaan, zei premier Lee woensdag, in een videoboodschap over de nieuwe maatregelen. 'Maar dit is een zeer moeilijk gevecht.'